

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาตนเองและปัญหาการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งในบทนี้จะนำเสนอวิธีดำเนินการวิจัยโดยจะกล่าวถึง ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ และครูใหญ่ จำนวน 1,353 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 309 คน การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน มีขั้นตอนในการได้มาดังนี้

2.1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ยามาเน ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียน 309 คน

2.2 จำแนกกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละอำเภอ ดังตารางที่ 1

2.3 การสุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอ ตามจำนวนที่กำหนดในข้อ 2.2 ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยจัดทำบัญชีรายชื่อกลุ่มตัวอย่าง กำหนดหมายเลขของกลุ่มตัวอย่างแล้วใช้วิธีจับสลาก จะได้กลุ่มตัวอย่างที่จะตอบแบบสอบถามในการวิจัย จำนวน 309 คน

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามสัดส่วนในแต่ละอำเภอ

อำเภอ	ผู้บริหารโรงเรียน	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
แก่งสนามนาง	24	5
ขามทะเลสอ	18	4
ขามสะแกแสง	30	7
คง	56	13
ครบุรี	50	11
จักราช	46	11
เฉลิมพระเกียรติ	19	4
ชุมพวง	46	11
โชคชัย	40	9
ด่านขุนทด	91	21
โนนแดง	20	4
โนนไทย	46	11
โนนสูง	67	15
บัวใหญ่	87	20
บ้านเหลื่อม	17	4
ประทาย	64	15
ปักธงชัย	76	17
ปากช่อง	76	17
พิมาย	61	14
เมืองนครราชสีมา	77	18
สีคิ้ว	66	15
สูงเนิน	54	12
เสิงสาง	32	7
หนองบุญนา	26	6
ห้วยแถลง	47	11
วังน้ำเขียว	31	7
เมืองยาง	18	4

ตารางที่ 1 (ต่อ)

อำเภอ	ผู้บริหารโรงเรียน	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เทพารักษ์	17	4
พระทองคำ	29	7
ลำทะเมนชัย	22	5
รวม	1,353	309

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 309 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ในเรื่อง เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน และระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ และแบบปลายเปิด รวมทั้งสิ้น 54 ข้อ ซึ่งในจำนวนนี้มี 9 ข้อ หลัก ได้มาจากการสังเคราะห์แนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู และนักวิชาการหลัก 4 ท่าน ส่วนที่เป็นข้อย่อยในแต่ละกรอบแนวคิด ได้มาจากแนวคิดจากแหล่งข้างต้นร่วมกับแนวคิดของนักวิชาการอื่นๆ ที่มีผลงานด้านการบริหารงานบุคคลซึ่งผู้วิจัยได้อ้างถึงในการวิจัยครั้งนี้ด้วย โดยแยกเป็นรายวิธี ดังนี้

1. การสำรวจและประเมินตนเอง 4 ข้อ
2. การศึกษาเอกสารและคู่มือการปฏิบัติงาน 5 ข้อ
3. การเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์กรวิชาชีพ 5 ข้อ
4. การแสวงหาข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน 5 ข้อ
5. การศึกษาค้นคว้าและจัดทำผลงานทางวิชาการ 6 ข้อ
6. การศึกษาต่อ 6 ข้อ

7. การศึกษาดูงาน	6 ข้อ
8. การเข้ารับการฝึกอบรม	6 ข้อ
9. การเข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการ	6 ข้อ
10. การพัฒนาตนเองในลักษณะอื่นๆ	5 ข้อ

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียน เป็นแบบตรวจสอบรายการ และแบบปลายเปิด จำนวน 9 ข้อ

การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและขอบเขตในการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถาม ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจและแก้ไข
3. นำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณา ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและการใช้ภาษา ให้ถูกต้องยิ่งขึ้น
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งมีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในการสื่อความหมายและปัญหาในการตอบ แล้วนำผลการทดลองใช้เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อปรับปรุงแก้ไข
6. นำแบบสอบถามที่ผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือบันทึกเสนอบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอให้ออกหนังสือถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการออกหนังสือขอความร่วมมือจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ในการจัดส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม พร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยจัดส่งผ่านสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ พร้อมทั้งแนบซองติดแสตมป์ จ่าหน้าซองถึงผู้วิจัยสำหรับส่งแบบสอบถามคืนมายังผู้วิจัยทางไปรษณีย์

3. หลังการส่งแบบสอบถามไปแล้ว 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยขอรับแบบสอบถามคืน จากโรงเรียนที่ยังไม่ได้ส่งแบบสอบถามกลับคืนมา โดยติดตามด้วยตนเอง ทางโทรศัพท์และ จัดส่งหนังสือติดตาม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูลในระหว่างวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2541 ถึง วันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2541 แบบสอบถามที่ผู้วิจัยส่งไปทั้งหมด จำนวน 309 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา จำนวน 288 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.20 และตรวจสอบความสมบูรณ์ ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 285 ฉบับ คิด เป็นร้อยละ 92.23

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจง ความถี่ และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา วิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตาราง ประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 ข้อมูลปัญหาการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียน วิเคราะห์โดย การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบ ความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ใช้ค่าสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่และค่า ร้อยละ

$$\text{สูตร ค่าร้อยละของแต่ละรายการ} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

(ประคอง กรรณสูต, 2538: 65)